

УДК 378.147:355.232

Л. В. ОЛІЙНИК,

кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник науково-методичного відділу організації та забезпечення прийому та державної атестації Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського, м. Київ

ОСНОВИ ПОБУДОВИ МЕТОДИЧНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ ВІЙСЬКОВО-СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН МАГІСТРІВ ВІЙСЬКОВО-СОЦІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ

У статті розглянуті основи побудови методичної системи навчання військово-спеціальних дисциплін магістрів військово-соціального управління. Детально визначені методичні вимоги до побудови структурних складових методичної системи, таких як мета, зміст, методи, організаційні форми і засоби навчання, а також аспекти навчальної діяльності магістрів військово-соціального управління системокомплексу військово-спеціальних дисциплін – морально-психологічне забезпечення діяльності військ.

Ключові слова: *навчання військово-спеціальних дисциплін, компетентнісний підхід, мета навчання, зміст навчання, організаційні форми навчання, засоби навчання, магістри військово-соціального управління, морально-психологічне забезпечення.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. Становлення України як самостійної держави, перехід до професійної армії кардинально впливає на роль військових фахівців з вищою освітою. Особливе місце серед них посідають майбутні магістри військово-соціального управління як освічені військові професіонали, рівень підготовки яких має відповідати кадровим потребам Збройних Сил України в умовах реалізації Національної стратегії розвитку освіти України на 2012–2022 роки та “Державної

комплексної програми реформування і розвитку Збройних Сил України на 2012–2017 роки.

Одне з головних місць у загальній системі соціальних інститутів, тобто і в загальнодержавному виховному середовищі, посідає українська армія, служба в якій сприяє виконанню завдань чи не одного з головних напрямів соціального виховання – створення умов та заходів, що спрямовані на опанування і засвоєння магістрами військово-соціального управління загальних і військово-спеціальних знань, соціального досвіду для формування соціально позитивних ціннісних орієнтирів [15, с. 58].

Як і все суспільство загалом, Збройні Сили України перебувають на певному етапі свого розвитку. Від відповідності реформ у сфері військового будівництва загальнодержавним вимогам та адекватності їх соціально-політичним умовам, що склалися, залежить успіх соціальних перетворень в українському суспільстві в цілому. Державна комплексна програма реформування і розвитку Збройних Сил України на 2012–2017 роки акцентує увагу на розвитку їх соціально-виховної сфери. Якість завдань реформування та розвитку Збройних Сил України прямо пропорційно залежить від відповідної їм системи військового управління. Складовою частиною системи військового управління є органи військово-соціального управління, які призначені для організації та проведення морально-психологічного забезпечення діяльності військ. Тобто це органи, які відповідають за забезпечення готовності людського ресурсу до виконання завдань за призначенням.

Отже, військово-соціальне управління – систематичний зовнішній або внутрішній вплив на систему специфічних соціальних відносин, в якій перебувають військовослужбовці, з метою приведення її до стану, що дозволяє успішно вирішувати повсякденні і бойові завдання.

Магістр військово-соціального управління, офіцер військового управління оперативно-тактичного рівня – досвідчений професіонал військової справи, здатний організовувати морально-психологічне забезпечення бою (операції), здійснювати планування та виконання заходів морально-психологічного забезпечення у з'єднанні [10, с. 167].

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано вирішення даної проблеми та на які опирається автор. Необхідність вдосконалення методичної системи навчання військово-спеціальних дисциплін магістрів військово-соціального управління впливає з результатів наукових досліджень О. В. Бойка [1], Є. Ю. Литвиновського [4], В. В. Стасюка [6; 7] та інших. Вони звертають увагу на невідповідність професійної підготовки

магістрів військово-соціального управління як державним стандартам, так і вимогам Болонського процесу.

На думку М. М. Козяра, методичну систему підготовки фахівців з надзвичайних ситуацій утворюють кілька комплексів: перший – комплекс елементів; другий – зміст; третій – сукупність допоміжних методик; четвертий – сукупність цілей; п'ятий – сукупність зв'язків. Сукупність зв'язків – своєрідне синтезоване утворення, завдяки якому ціле не зводиться лише до суми його частин. У зв'язку з цим фундаментом методичної системи підготовки фахівців з надзвичайних ситуацій є поняття “елемент”, “мета”, “зміст”, “методика”, “зв'язок”, а поняття “структура” та “система” є похідними від них [3].

Різноманітність трактування поняття “методична система” в сучасних науково-педагогічних працях вимагає його уточнення з погляду її сутності, змісту й ознак. На думку С. У. Гончаренка, методична система навчання – це впорядкована сукупність взаємопов'язаних і взаємозумовлених методів, форм і засобів планування, проведення контролю, аналізу та коригування навчального процесу, спрямованих на підвищення ефективності навчання. Центральне місце в методичній системі посідають форми навчання як основний елемент дидактичної системи (системи навчання) [2].

У той же час у вітчизняній педагогічній літературі практично немає робіт щодо побудови методичної системи навчання військово-спеціальних дисциплін магістрів військово-соціального управління. Тому проблема побудови і практичного впровадження такої системи є актуальною і потребує детального аналізу і дослідження.

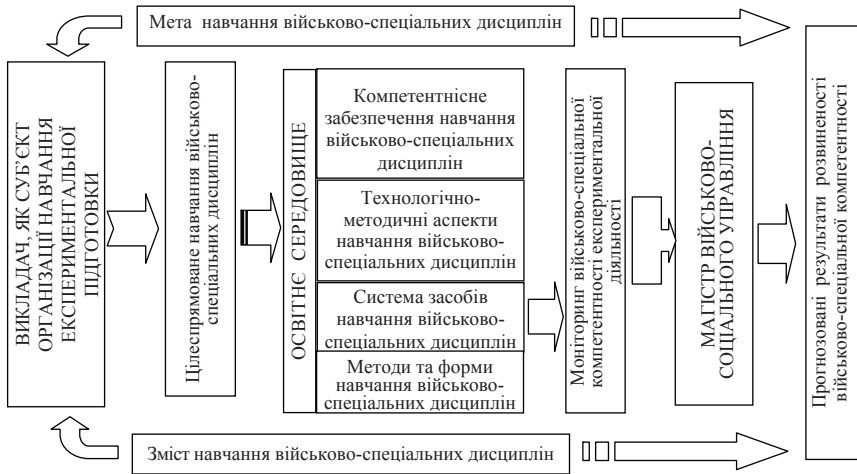
Метою статті є визначення основ побудови методичної системи навчання військово-спеціальних дисциплін магістрів військово-соціального управління, яке включає дидактичний опис цієї системи.

Виклад основного матеріалу дослідження. Характерними ознаками сучасної методичної системи навчання військово-спеціальних дисциплін магістрів військово-соціального управління є науково обґрунтоване планування процесу визначеного навчання; єдність та взаємопроникнення теоретичної і практичної підготовки; високий рівень труднощів та швидкий темп вивчення навчального матеріалу; максимальна активність і достатня самостійність навчання; поєднання індивідуальної та колективної роботи; насиченість навчального процесу технічними засобами, інноваціями, передовими технологіями, активними формами й методами навчання.

Методичну систему навчання військово-спеціальних дисциплін магістрів військово-соціального управління ми визначаємо як складний об'єкт,

багаторівневе утворення, функціонування якого забезпечує значна сукупність зв'язків різних рівнів. До зв'язків одного типу належать такі: по-перше, між видами підготовки; по-друге, міжпредметні; по-третє, між навчанням, вихованням, розвитком і формуванням; по-четверте, між методами, організаційними формами, педагогічними технологіями і методиками. До зв'язків іншого типу належать функціональні, процесуальні, дидактичні, управлінські та інші, кожному з яких відповідає особливий тип системної організації.

Отже, методичну систему навчання військово-спеціальних дисциплін магістрів військово-соціального управління можна розглядати як сукупність складових процесу військово-спеціальної діяльності та його результатів (див. рисунок). До сучасної методичної системи навчання військово-спеціальних дисциплін магістрів військово-соціального управління входять такі основні компоненти: мета, освітнє середовище (зміст і засоби, організаційні форми навчання військово-спеціальних дисциплін), діяльність науково-педагогічного працівника та слухача; контроль у процесі навчання; кінцевий результат навчання.

Модель методичної системи навчання військово-спеціальних дисциплін магістрів військово-соціального управління

Всебічний аналіз дидактичних функцій в умовах вищого військового навчального закладу дав змогу встановити такі принципи побудови мето-

дичної системи навчання військово-спеціальних дисциплін магістрів військово-соціального управління:

систематизація наявного та розроблення сучасного змісту навчання військово-спеціальних дисциплін з достатньою змістовою наповнюваністю, дослідницьким рівнем, раціональними затратами часу та засобів на їх постановку і виконання;

професійне спрямування військово-спеціальних дисциплін;

необхідність структурування навчального матеріалу на підставі генералізації військово-спеціальних дисциплін та врахування міжпредметних зв'язків з метою організації і проведення інноваційних занять з військово-спеціальних дисциплін на основі компетентісного підходу до навчання військово-спеціальних дисциплін магістрів військово-соціального управління.

Виходячи із сформульованих принципів, можна встановити такі способи реалізації запропонованого компетентісного підходу до навчання військово-спеціальних дисциплін магістрів військово-соціального управління у вищому військовому навчальному закладі: забезпечення циклічно-тематичного методу його проведення; активізація самостійної творчої роботи слухачів; оптимізація обсягу дослідницьких завдань у процесі навчання військово-спеціальних дисциплін; вибір оптимальних методів педагогічного контролю; застосування комп'ютерних технологій. Найефективніше для конкретних умов використання інноваційних видів діяльності можливе лише за умови комплексного застосування цих способів.

Про це свідчать дослідження систем морально-психологічного забезпечення військ як системоутворювального комплексу військово-спеціальних дисциплін магістрів військово-соціального управління, у ході якого встановлено такі принципи їх ефективного функціонування: цілісність системи, тобто високий ступінь взаємозв'язку всіх її компонентів; зміцнення цілісності системи, тобто постійне посилення зв'язків між її компонентами; сумісність системи з умовами її функціонування, тобто забезпечення відповідності внутрішньої організації системи і зовнішніх умов об'єктивним потребам системи; оптимізація системи, тобто забезпечення високого ступеня відповідності її компонентів тим цілям, заради яких їх створено.

Ці принципи у навчанні військово-спеціальних дисциплін магістрів військово-соціального управління більшості вищих військових навчальних закладах реалізовано не повністю.

Після встановлення недостатнього рівня навчання військово-спеціальних дисциплін та пов'язаної з ним психолого-педагогічної підготовки магі-

стрів військово-соціального управління було зроблено припущення, що підготовка магістрів військово-соціального управління буде ефективнішою за умови створення освітнього середовища, що ґрунтується на запровадженні в навчальний процес методичної системи навчання військово-спеціальних дисциплін, яка забезпечена сучасними засобами морально-психологічного забезпечення діяльності військ, відповідними методичними розробками та навчальними посібниками.

Ми виходили з того, що в процесі оптимізації змісту методичної системи навчання військово-спеціальних дисциплін магістрів військово-соціального управління знання та необхідні уміння розвиваються у слухачів під час навчання військово-спеціальних дисциплін “Морально-психологічне забезпечення операцій (бойових дій)”, “Особливості морально-психологічного забезпечення застосування частин та з’єднань Сухопутних військ”, “Особливості морально-психологічного забезпечення застосування частин та з’єднань Повітряних сил”, “Особливості морально-психологічного забезпечення застосування частин та з’єднань Повітряних сил”, “Особливості морально-психологічного забезпечення застосування частин та з’єднань Військово-Морських сил”, “Організація виховної роботи в частинах та з’єднаннях”, “Психологічна робота у частинах та з’єднаннях”, “Військово-соціальне управління”, “Соціальна психологія військового управління”, “Повсякденна діяльність військових частин”. А методикою психолого-педагогічної підготовки слухачі оволодівають у процесі вивчення практикуму з психолого-педагогічної підготовки професійної діяльності магістра військово-соціального управління (тренінги, вирішення проблемних ситуацій) та у процесі виконання програми “Прищеплення слухачам навичок управління військовими колективами, організації виховної роботи, зміцнення військової дисципліни”. У процесі вдосконалення методичної системи навчання військово-спеціальних дисциплін магістрів військово-соціального управління найбільших змін зазнали саме ці складові її структурних елементів.

Для досягнення мети дослідження й удосконалення методичної системи навчання військово-спеціальних дисциплін магістрів військово-соціального управління була розроблена програма дій, яка передбачала такі етапи:

формування освітнього середовища для вивчення слухачами блоку військово-спеціальних дисциплін на основі запровадження сучасних засобів морально-психологічного забезпечення військ;

установлення педагогічних умов, за яких буде ефективною методична система навчання військово-спеціальних дисциплін магістрів військово-соціального управління;

створення науково-методичного забезпечення навчання військово-спеціальних дисциплін магістрів військово-соціального управління.

Для реалізації основних положень Концепції освіти в галузі навчання військово-спеціальних дисциплін магістрів військово-соціального управління, а також розвитку у слухачів вищого військового навчального закладу психолого-педагогічних способів діяльності з морально-психологічного забезпечення військ була створена цілісна система експериментальних досліджень.

Базовою основою у вивченні магістрів військово-соціального управління військово-спеціальних дисциплін була запропонована методична система, яка знайшла своє відображення в підготовлених і виданих підручниках, навчальних посібниках і науково-дослідних роботах [5–9; 11–15]. До їх змісту ввійшов навчальний матеріал як із використанням традиційних засобів, так й інноваційні роботи, що виконуються за допомогою сучасних засобів відповідно до розподілу навчального матеріалу за розділами (навчальними модулями) й видами занять.

Методика викладання морально-психологічного забезпечення (МПЗ) діяльності військ як системокомплексу військово-спеціальних дисциплін розглядається як система науково обґрунтованих методів і прийомів, має дати чіткі та ясні відповіді на питання: які принципи, закони (закономірності), категорії та завдання лежать в основі МПЗ як виду забезпечення, а також які форми (методи) доцільно використовувати для високої якості підготовки магістрів військово-соціального управління. В основу змісту викладання повинні бути покладені компетентісний підхід та всебічне дослідження особливостей функціонування такої складної організаційної системи, якою є система МПЗ військ (сил).

Засвоєння проблем МПЗ є за суттю пізнавальним процесом і здійснюється на основі загальних закономірностей теорії пізнання. За своєю природою закономірності повсякденної службової, навчальної і бойової діяльності військ мають суспільний характер, у їхній основі лежать найбільш загальні закони розвитку і діяльності суспільства, людської свідомості. Разом з тим у них відбиваються стійкі, повторювані, істотні зв'язки, характерні для організації повсякденної службової, навчальної і бойової діяльності військ.

Ефективність методики викладання також визначається неухильним дотриманням вимог щодо розгляду МПЗ як цілісного явища в єдності всіх його складових з урахуванням його багатобічних зв'язків і взаємозалежностей, для якого характерним є постійний розвиток змісту, форм, методів і засобів реалізації. Зміст навчальної програми МПЗ має передбачати порядок з висвітленням теорії широке використання у викладанні практичних форм навчання військово-спеціальних дисциплін магістрів військово-соціального управління. При цьому, як свідчить педагогічний досвід, досягнення єдності теорії і практики забезпечуються в основному трьома основними складовими навчальної програми: інформаційною, пояснювальною та моделюючою ситуаціями за особистою участі слухачів.

Перша реалізується в ході лекційних і семінарських занять. Зміст цих видів навчання військово-спеціальних дисциплін визначається науково-педагогічними працівниками так, щоб кожна тема навчального курсу містила в собі як фундаментальні теоретичні положення, так і практичний досвід втілення їх у життя командирами, штабами, фахівцями виховної та соціально-психологічної роботи. Зрозуміло, мова йде не про окремі розрізнені приклади і факти, що ілюструють ті або інші теоретичні судження, а про цілісну систему практичної діяльності з усіма її плюсами і мінусами, про сутність і тенденції розвитку передового досвіду у сфері МПЗ, способах його виявлення і впровадження.

Друга складова знаходить своє відображення в процесі підготовки і проведення командно-штабних навчань (КШН) зі слухачами. У цей період на практичних заняттях, групових вправах і безпосередньо при проведенні КШН імітуються практичні ситуації, максимально наближені до реальних умов служби, що дозволяє здійснити навчання військово-спеціальних дисциплін магістрів військово-соціального управління на базі практичного рішення завдань МПЗ. Слухачі можуть вільно експериментувати, застосовувати різні підходи до вироблення і реалізації управлінських рішень. Ефективність формування практичних навичок і умінь багато в чому забезпечується тим, що самостійні дії магістрів військово-соціального управління спрямовуються і контролюються викладачами на всіх етапах відпрацювання комплексних завдань. Як правило, з метою вироблення погодженої методики проведення навчань мають проводитись спільні семінари, інструктивно-методичні заняття викладачів кафедр вищих військових навчальних закладів.

Третя складова – це безпосередня практика стажування та практичної підготовки слухачів на базі військ. Це метод живого навчання в конкрет-

ному військовому середовищі. Мета його полягає у набуванні практичного досвіду при виконанні функціональних обов'язків за посадовим призначенням. У процесі практичних занять, військового стажування слухачі безпосередньо включаються в систему діяльності посадових осіб частин і з'єднань, у тому числі й з вирішення завдань МПЗ. Слухачам надається можливість не тільки спостерігати функціонування цієї системи, але і спробувати себе в ролі одного із її суб'єктів.

Надаючи велике значення практичній складовій навчального процесу, не слід забувати, що курс МПЗ не може дати готові рецепти на всі випадки життя і діяльності військ. Було б невірним думати, що робочі навчальні програми, плани повинні бути прив'язані до тих або інших конкретних ситуацій. Методика викладання МПЗ має виходити з того, що магістрів військово-соціального управління необхідно озброїти насамперед загальною методологією рішення практичних завдань, принципами, формами і методами, міцними уміньми для подальшого їхнього застосування в практичній діяльності. Засвоєння загально методологічних підходів до МПЗ, підкріплене практикою його організації і проведення, додає навчальному процесу фундаментальності, забезпечує його творчий, цілеспрямований характер. Методика викладання МПЗ повинна також активізувати пізнавальну діяльність магістрів військово-соціального управління і являти собою цілеспрямований, планомірний процес. Характер цього процесу визначається не тільки застосуванням тих або інших організаційних форм заняття і вибором його теоретичних основ. Настанова на запам'ятовування нової інформації про зміст, форми, методи, засоби МПЗ має базуватися, як правило, на виборі та активному використанні різних пояснювально-ілюстративних методів. Подальший розвиток пізнання, формування у магістрів військово-соціального управління здібностей творчо підходити до рішення завдань МПЗ також, безумовно, пов'язані із застосуванням проблемно-пошукових методів. Слід зазначити, що організація власного пізнавального процесу у сфері МПЗ різною мірою важлива для слухачів, тому що тут спостерігаються певні розбіжності. Пізнавальний процес слухачів починається, як правило, з незнання або недостатнього знання предмета і, отже, спрямований на оволодіння професійними знаннями, навичками та уміньми. Якість пізнавального процесу вирішальною мірою залежить від ерудиції і професіоналізму науково-педагогічного працівника, ерудиції та підготовки магістрів військово-соціального управління та продуктивності використання ними навчального часу і годин самостійної роботи. У цьому сенсі

вкрай важливим є уважне і зацікавлене ставлення слухачів до навчального матеріалу у ході проведення лекцій та інших форм занять; глибоке вивчення ними джерел і літератури, рекомендованих до цієї або іншої теми МПЗ; самостійна перевірка теоретичних положень у ході практичних, групових занять, військового стажування та самостійної роботи; участь у військовому стажуванні; участь у роботі військово-наукових товариств, наукових дослідженнях із проблем МПЗ. Але цей процес в обов'язковому порядку має бути системно організований за участі науково-педагогічних працівників, кураторів, начальника курсу, випускаючої кафедри, керівництва вищого військового навчального закладу.

Важливо мати також на увазі, що МПЗ діяльності військ являє собою динамічне явище, оскільки сама ця діяльність відрізняється високим ступенем рухливості, мінливості залежно від характеру й умов поставлених завдань. Очевидно, що ця динамічність повинна адекватно відбиватися на змісті і методиці викладання відповідного навчального курсу. І зміст, і тим більше методика викладання МПЗ мають бути рухливими системами, здатними до врахування визначених змін і постійного розвитку.

Джерелом такого всебічного удосконалення навчально-виховного процесу є, на нашу думку, своєчасне виявлення і врахування властивих цьому процесові протиріч, які, у першу чергу, виражають специфіку МПЗ. До них на цей час можливо віднести протиріччя, властиві змісту організаційної, законодавчо-нормативної, науково-методичної та технічної засад МПЗ та його складових, у тому числі і, відповідно, існуючі протиріччя в системі навчання військово-спеціальних дисциплін магістрів військово-соціального управління.

Сьогодні ми чітко усвідомлюємо нагальну потребу подальшого розвитку теорії і практики морально-психологічного забезпечення діяльності військ у цілому і необхідність покращення його вивчення у системі вищого військового навчального закладу.

Висновки. Методична система навчання військово-спеціальних дисциплін магістрів військово-соціального управління з питань організації морально-психологічного забезпечення військ повинна базуватися на вимогах військової науки, сучасній парадигмі виховання з урахуванням вимог військової педагогіки, військової психології та філософії.

Побудова методичної системи навчання військово-спеціальних дисциплін магістрів військово-соціального управління, на наш погляд, повинно здійснюватись за такими пріоритетними напрямками:

приведення змісту навчання військово-спеціальних дисциплін магістрів військово-соціального управління відповідно до державних стандартів вищої освіти, сучасних потреб і досвіду підготовки військ;

застосування інноваційних технологій навчання військово-спеціальних дисциплін магістрів військово-соціального управління, створення умов для розвитку, саморозвитку, самореалізації слухачів; оптимізація системи підготовки науково-педагогічних працівників і приведення її у відповідність до потреб Збройних Сил України.

Напрямами подальшого дослідження є визначення концептуальних основ навчання військово-спеціальних дисциплін магістрів військово-соціального управління.

Список використаної літератури

1. Бойко О. В. Формування готовності до управлінської діяльності у майбутніх магістрів військово-соціального управління : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Олег Володимирович Бойко. – К., 2005. – 476 с.
2. Гончаренко С. У. Методика як наука : навчальний посібник / Семен Устинович Гончаренко. – Хмельницький : Вид-во ХГКП, 2001. – 30 с.
3. Козяр М. М. Теоретичні та методичні засади професійної підготовки особового складу підрозділів з надзвичайних ситуацій : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора пед. наук : спец. 13.00.04 “Теорія та методика професійної освіти” / М. М. Козяр. – К., 2005. – 37 с.
4. Литвиновський Є. Ю. Формування в офіцерів структури виховної роботи Збройних Сил України вмінь проектування виховного процесу : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Євгеній Юрійович Литвиновський. – К, 2003. – 208 с.
5. Виховна робота у Збройних Силах України : підручник / А. О. Кобзар, О. В. Копаниця, В. М. Грицюк та ін. ; під заг. ред. Б. П. Андросюка. – К. : НУОУ, 2011. – С. 227–237.
6. Морально-психологічне забезпечення у Збройних Силах України : підручник / В. М. Вилко, В. М. Грицюк, В. Г. Дикун та ін. ; за заг. ред. В. В. Стасюка. – К. : НУОУ, 2012. – С. 174–180.
7. Модель єдиної системи морально-психологічного забезпечення діяльності військ (сил) / В. В. Стасюк, В. М. Грицюк, В. Д. Мулява та ін. // Науково-дослідна робота “Організація переходу до єдиної системи морально-психологічного забезпечення Збройних Сил України”. – “Система – У” (заключний звіт). – К. : НУОУ, 2011. – С. 97–114.
8. Морально-психологічна складова в системі підготовки фахівців з виховної та соціально-психологічної роботи / В. Т. Марценківський, В. Ф. Баранівський, В. М. Грицюк та ін. // Науково-дослідна робота “Удосконалення системи підготовки

фахівців для органів виховної та соціально-психологічної роботи”. – Шифр: “Лідер” (заклучний). – К. : НУОУ, 2012. – С. 181–192.

9. Психолого-педагогічна компетентність військового керівника : навчальний посібник / Леонід Віталійович Олійник. – К. : НУОУ, 2011. – 188 с

10. Олійник Л. В. Проблеми професійної освіти майбутніх магістрів військово-соціального управління та напрями вирішення їх в контексті Болонського процесу / Л. В. Олійник // Збірник наукових праць : Військова освіта – Вип. 2 (25). – 2012. – С. 167–174.

11. Теоретико-методичні основи психолого-педагогічної підготовки майбутніх магістрів військово-соціального управління / С. М. Салкуцан, М. І. Паламар, В. М. Грицюк та ін. // Науково-дослідна робота “Стандартизація вищої освіти військових фахівців оперативного-тактичного та оперативного-стратегічного рівнів підготовки”. – К. : НУОУ, 2013. – С. 194–330.

12. Філософсько-методологічні проблеми військово-соціального управління : підручник / Л. М. Будагьнц, В. С. Чорний та ін. ; під заг. ред. В. Ф. Баранівського. – К. : НУОУ, 2011. – С. 194–220.

13. Філософія і методологічні проблеми воєнної теорії і практики : підручник / Л. М. Будагьнц, В. С. Чорний та ін. ; під заг. ред. В. Ф. Баранівського. – К. : НУОУ, 2012. – С. 461–477.

14. Повсякденна діяльність військових частин : підручник : У 2 ч. Ч. II. Організація і методика бойової та мобілізаційної підготовки / В. І. Куренков, М. П. Лаврук, Л. В. Олійник, В. В. Хома ; за заг. ред. О. М. Ісаєва. – К. : НУОУ, 2011. – 348 с. Інв. № 15710.

15. Соціальна військова педагогіка : підручник : У 2 ч. Ч. I. Теоретико-методологічні основи / [М. В. Руденко, Л. В. Олійник, В. І. Осьодло, В. Ж. Богайчук. – К. : НУОУ, 2013. – 348 с.

Рецензент – кандидат педагогічних наук, доцент Блощинський І. Г.

Стаття надійшла до редакції 11.11.2013.

Олейник Л. В. Основы построения методической системы обучения военно-специальным дисциплинам магистров военно-социального управления

В статье рассмотрены основы построения методической системы обучения военно-специальным дисциплинам магистров военно-социального управления. Детально определены методические требования к построению структурных составляющих методической системы, таких как цели, содержание, методы, организационные формы и средства обучения, а также аспекты учебной деятельности магистров военно-социального управления

системокомплекса военно-специальных дисциплин – морально-психологического обеспечения деятельности войск.

Ключевые слова: *обучение военно-специальным дисциплинам, компетентный подход, цели обучения, содержание обучения, организационные формы обучения, средства обучения, магистры военно-социального управления, морально-психологическое обеспечение.*

Oliyuk L. V. Bases of methodical system creation of military and social management masters training of special military subjects

The article reveals bases of methodical system creation of military and social management masters training of special military subjects. Methodical requirements to structural components creation of methodical system, such as purposes, contents, methods, organizational forms and tutorials, and also aspects of educational activity of military and social management masters system training of special military subjects – moral and psychological support of military forces activity are characterized in details.

Keywords: *training of special military subjects, competent approach, training purposes, contents of training, organizational forms, tutorials, military and social management masters, moral and psychological support.*